

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 29 mars 1939 kl. 2 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om införande av märkningstvång beträffande importerad trätjärä.

I en inom riksdagens första kammare väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 115, hava herrar *Nisser* och *Holmström* hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att kungl. kungörelsen den 15 december 1933 (nr 670) angående märkning av vissa varor av utländskt ursprung utsträcker till att jämväl gälla importerad trätjärä. *Motionen.*

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttrande från *Yttranden.* kommerskollegium och generaltullstyrelsen, vilka ämbetsverk yttrat sig gemensamt. Ämbetsverken hava i sin tur hört Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, Skånes handelskammare och handelskammaren i Göteborg.

I de avgivna yttrandena anföres i huvudsak följande:

Sveriges industriförbund finner bestyrkt, att den svenska tjärhandeln avsevärt lider av den sammanblandning, som inom konsumentkretsar äger rum med utländska tjärprodukter. Även om ett märkningsförfarande icke helt kunde råda bot på detta missförhållande, syntes det dock kunna förväntas bli till nytta för den svenska produktionen av kvalitetstjärä.

Stockholms handelskammare hade vid tidigare tillfällen givit uttryck åt principiella betänkligheter mot en utvidgad importmärkningskyldighet. Importmärkningsföreskrifter utgjorde i och för sig icke hinder för att utländsk tjära uppgåves vara jämgod med svensk dalbränd tjära. En på området någorlunda bevandrad köpare kunde utan vidare avgöra, om en vara utgjordes av svensk dalbränd tjära eller icke. Ytterligare erinrar handelskammaren, att kungörelsen den 15 december 1933 angående märkning av vissa varor av utländskt ursprung icke upptog någon artikel, som i likhet med tjära inkomme i fat och som sedermera kunde hällas över i annat kärl. Under särskilt framhållande av att ett eventuellt importmärkningstvång icke torde få den av motionärerna avsedda effekten, avstyrker handelskammaren motionen.

Skånes handelskammare hade inhämtat, att ökningen av importen av ugnstjärä särskilt från Polen till icke ringa del sammanhängt därmed, att det de senaste åren tidvis stött på svårigheter att erhålla offerter å ugnstjärä från svenska bruk. Handelskammaren ansåge, att den närmast till hands liggande åtgärden att påverka allmänheten att välja svenska varor vore märkning av den inhemska industriens alster. Handelskammaren ville dock ej motsätta sig den i motionen påyrkade utsträckningen av importmärkningsbestämmelserna.

Handelskammaren i Göteborg ansåge att som ett led i strävandena att åstadkomma en bättre ordning inom handeln med trätjära märkningstväng beträffande utländsk tjära möjligen kunde få en viss betydelse. Emellertid vunnes syftet endast delvis, i det att även svensk tjära brukade säljas under fel kvalitetsuppgift. Med hänsyn härtill och då användningen av tjära torde vara på nedgående, syntes knappast befogat att för ernående av berörda syfte införa märkningstväng för trätjära. Enligt handelskammarens förmenande utgjorde trätjära icke en sådan produkt, som lämpligen borde underkastas importmärkning. Även av handelspolitiska skäl vore en dylik märkning olämplig, då en betydande del av importen komme från Finland. Handelskammaren avstyrker bifall.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava lämnat vissa uppgifter rörande importen av trätjära (uppgifterna avse stat. nr 522, under vilket nummer utom trätjära jämväl redovisas vissa andra varuslag, som dock endast representera mindre kvantiteter) under femårsperioden 1933—1937, varav inhämtas, att hela importen av trätjära utgjorde, år 1933 495 ton, motsvarande 95.000 kronor, samt år 1937 1.396 ton, motsvarande 278.000 kronor. Under nämnda femårsperiod har Finland ungefär behållit sin ställning som importland, under det att Polen gått starkt framåt. Importsiffrorna för dessa båda länder utgjorde år 1937: Finland 230 ton, motsvarande 60.000 kronor; Polen 1.108 ton, motsvarande 192.000 kronor.

Vidare anföra ämbetsverken i huvudsak följande:

Avsikten med den motionsvis gjorda framställningen syntes främst vara att försvåra att utländsk tjära försålles på den svenska marknaden såsom jämn god med bättre och dyrare svenska kvaliteter. Det syntes tvivelaktigt, om införande av märkningstväng verkligen skulle kunna hava avsedd verkan i detta hänseende. Importmärkningen innebure ju icke i och för sig ett kvalitetsbevis, vare sig i ena eller andra riktningen, och intet hindrade, att en importmärkt vara utbjödes såsom motsvarande den bästa svenska dalbrända tjäran.

Av andra skäl torde även en viss försiktighet böra iakttagas beträffande införande av märkningstväng för trätjära. Såsom i motionen omnämnes anfördes i motiveringen till den varuförteckning, som vore bifogad märkningskungörelsen, bland annat att vara, som underkastades importmärkning, borde vara en konsumtionsartikel, som typiskt inköptes i detaljhandeln av den stora allmänheten. Trätjära torde knappast kunna betraktas som en sådan artikel. Det vore sant, att i nu gällande förteckning vissa varor funnes upptagna, vilka icke heller kunde anses uppfylla nämnda fordran. I motionen nämndes i detta sammanhang asfalttackpapp och värmepannor. För speciellt trätjära tillkomme emellertid den omständigheten, att just i detaljhandeln försäljningen i regel icke torde ske i det emballage, i vilket varan importerats, då väl vanligen tjäran såldes i lös vikt eller i smärre förpackningar än de träfat, vilka nästan undantagslöst torde förekomma vid importen.

Det torde ej kunna förnekas, att bestämmelser om importmärkning åstadkomme en viss irritation och verkade försvårande på handelsutbytet med utlandet. Utsträckande av nu gällande bestämmelser syntes därför ej böra förekomma annat än då effekten därav kunde väntas bliva av väsentlig betydelse för det svenska näringslivet. Det förefölle ämbetsverken, som om i förevarande fall detta knappast skulle bliva händelsen.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande Nr 8.

Under sådana omständigheter ansåge sig ämbetsverken ej böra tillstyrka, att åtgärder vidtoges syftande till införande av märkningstvång för importerad trätjärä.

Den under senare år kraftigt ökade importen av trätjärä har otvivelaktigt haft ogynnsamma följder för den svenska tjärfabrikationen. Till följd härav finner väl utskottet åtgärder till förbättrande av den svenska tjärhandeln i och för sig önskvärda. Det synes dock utskottet av skäl, som angivits i kommerskollegii och generaltullstyrelsens här ovan återgivna yttranden, synnerligen tveksamt, om den av motionärerna föreslagna importmärkningen av trätjärä skulle i någon mera väsentlig mån tjäna det avsedda syftet. Vid detta förhållande och då importmärkning av handelspolitiska skäl icke torde böra tillgripas med mindre åtgärden kan förväntas giva det svenska näringslivet ett mera verksamt stöd, anser sig utskottet icke kunna förorda, att hemställan göres till Kungl. Maj:t om införande av märkningstvång beträffande importerad trätjärä. *Utskottet.*

Utskottet får därför hemställa,

att motionen I: 115 icke måtte föranleda någon första kammarens åtgärd.

Stockholm den 23 mars 1939.

Å utskottets vägnar:

G. HEÜMAN.

Närvarande: herrar *Heüman, Gottfrid Karlsson, Swartling,* Theodor Magnusson, Albert Andersson* och *von Horn*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
